

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК
для самостійної підготовки до
Державного ліцензійного іспиту КРОК-1
здобувачами вищої медичної освіти
медичного факультету

ОДЕСА – 2026

УДК 61:378(076)

Автори: старший викладач Матюшенко П.М., доцент Віннер Н.В., старший викладач Антонова Н.А., старший викладач Чеботарьова С.О., старший викладач Анцут О.А., старший викладач Урсу О.Ю., доцент Кошельник О.Л., асистент Остапенко А.О. / За загальною редакцією професора Аппельханс О.Л.

Рецензенти:

Юрій Йосипович Гумінський – доктор медичних наук, професор кафедри анатомії людини Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова;

Геннадій Федорович Ткач – доктор медичних наук, професор кафедри нутриціології Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Навчальний посібник створений колективом кафедри анатомії людини для самостійної підготовки здобувачів до складання Державного ліцензійного іспиту «КРОК-1» на основі тестових завдань загальнодержавної бази даних і містить короткі пояснення для обрання правильної відповіді.

Навчальний посібник для самостійної підготовки до Державного ліцензійного іспиту КРОК-1 здобувачами вищої медичного освіти медичного факультету / За заг. редакцією проф. О. Л. Аппельханс.
Одеса: Олді+, 2026 – 50 с.

Стисле обґрунтування відповідей на питання КРОК – 1

1. У підлітка 13 років під час проведення рентгенологічного дослідження плечового суглоба виявлено зону просвітлення шириною 3 мм між головкою та тілом плечової кістки. Як на, вашу думку, можна оцінити таку ситуацію?

А - Як норму (незавершений процес окостеніння)

В - Як перелом шийки плечової кістки

С - Як тріщину шийки плечової кістки

D - Як вивих головки плечової кістки

Е - Як артефакт на рентгенологічній плівці

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: Кісткова тканина, багата на кальцій, поглинає більшу частину випромінювання - робить кістки менш «прозорими» і виглядає на рентгенівському знімку світлою, в той час як м'які тканини (у тому числі і хрящі) пропускають більше променів і відображаються в темніших тонах.

2. Чоловік пірнув в незнайомому місці і отримав важку травму хребта. На R-грамі виявлено відрив зуба хребця. Який шийний хребець пошкоджений?

А - I

В - II

С - III

D - IV

Е - V

Правильна відповідь В.

Обґрунтування: Єдиний хребець з усіх хребців, який має зуб, - це II шийний хребець (осьовий).

3. Остистим відростком, якого шийного хребця користується лікар, при визначенні межі між шийним і грудним відділом хребта?

А - VII шийного хребця

- В - IV шийного хребця
- С - V шийного хребця
- D - VI шийного хребця
- Е - II шийного хребця

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: VII шийний хребець - це останній хребець у шийному відділі хребта і має найдовший остистий відросток.

4. У хворого перелом плечової кістки в типовому місці. У якому саме місці плечової кістки найчастіше зустрічаються переломи?

- А - Хірургічна шийка
- В - Анатомічна шийка
- С - Головка плечової кістки
- D - Великий горбок
- Е - Тіло плечової кістки

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: Хірургічна шийка плеча – це типове місце перелому плечової кістки. Типове тому, що саме в цьому місці найчастіше трапляються переломи. Іноді цей перелом потребує хірургічного лікування.

5. На R-грамі, у дистальному відділі кісток передпліччя, визначено перелом головки кістки, розташованої з присередньої сторони передпліччя. Яка кістка пошкоджена?

- А - Ліктьова кістка
- В - Променева кістка
- С - Плечова кістка
- D - Стегнова
- Е - Великогомілкова кістки

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: На передпліччі з присередньої сторони розташована ліктьова кістка, у дистальному відділі якої знаходиться голівка ліктьової кістки.

6. На R-грамі у хворого виявлено перелом середньої фаланги II пальця кисті. Скільки фаланг мають пальці?

A - I paleць - 3, II-V - 2

B - I paleць - 4, II-V - 3

C - I paleць - 2, II-V - 4

D - I paleць - 4, II-V - 3

E - I paleць - 2, II-V - 3

Правильна відповідь E.

Обґрунтування: Великий (I paleць) кисті має дві фаланги (проксимальну та дистальну). Всі інші пальці кисті (II - IV) складаються з трьох фаланг (проксимальної, середньої та дистальної).

7. Після травми у хворого відзначається деформація у середній третині лівої гомілки, сильний біль, особливо при спробі рухати лівою гомілкою. З рани виступають кінці кістки тригранної форми. Яка кістка може бути пошкоджена?

A - Великогомілкова кістка

B - Малогомілкова кістка

C - Стегнова кістка

D - Наколінок

E - Надп'яtkова кістка

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: У середній третині гомілки знаходяться тіла двох кісток (великогомілкової та малогомілкової). Тіло саме великогомілкової кістки має тригранну форму.

8. У хворого запалення зорового нерва. У якому отворі клиноподібної кістки проходить цей нерв?

A - Круглий отвір

B - Овальний отвір

C - Остистий отвір

D - Зоровий канал

E - Сонний канал

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: В клиноподібній кістці знаходиться отвір, який продовжується в канал зорового нерву, в якому і залягає зоровий нерв.

9. У постраждалого визначається перелом у ділянці внутрішньої поверхні лівого гомілковостопного суглоба. Де найбільш ймовірно відбувся перелом?

A - Присередня кісточка

B - Нижня третина малоомілкової кістки

C - Надп'яткова кістка

D - Бічна кісточка

E - П'яткова кістка

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Гомілковостопний суглоб утворений суглобовими поверхнями трьох кісток - надп'ятковою кісткою, бічною кісточкою малоомілкової кістки (розташована із зовнішньої поверхні суглоба) та присередньою кісточкою великогомілкової кістки (розташована з внутрішньої поверхні суглоба), яка саме і постраждала.

10. У хворого травма очниці. Яка частина лобової кістки більше всього руйнується?

A – Лобова частина

B – Носова частина

C – Основна частина

D – Очноямкова частина

E – Бічна частина

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Лобова кістка складається з чотирьох частин - луска лобової кістки, носова частина, права та ліва очноямкова частини лобової кістки. Саме очноямкова частина лобової кістки утворює верхню стінку очниці.

11. При травмі лобової кістки пошкоджена слъзова залоза. Яка ча-

стина кістки пошкоджена?

A – Луска

B – Носова

C – Бічна

D – Очноямкова

E – Нижня

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Сльозова залоза розташована в ямці слъзової залози під верхньою стінкою очниці, яка утворена очноямковою частиною лобової кістки.

12. Яким отвором починається канал лицьового нерва?

A - Яремним

B - Внутрішнім слуховим

C - Зовнішнім слуховим

D - Овальним

E – Круглим

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: Через внутрішній слуховий отвір лицевий нерв заходить у піраміду скроневої кістки. Саме в цьому місці починається канал лицьового нерва.

13. Хворого госпіталізовано з травмою спинки носа. На рентгені виявлено перелом кістки. Яка кістка травмована?

A – Сльозова кістка

B – Носова кістка

C – Лобова кістка

D – Вилична кістка

E – Верхня щелепа

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: спинка носа належить до основи носа, яка складається з правої та лівої носових кісток та кількох хрящів, тому при травмі носа зламатися можуть лише зазначені кістки.

14. У хворого пошкодження кістки, яка розташована на передній поверхні шиї. Яка кістка пошкоджена?

A - Сльозова

B - Носова

C - Леміш

D - Під'язикова

E - Верхня щелепа

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Єдина кістка, що розташована на передній поверхні шиї, - це під'язикова кістка.

15. У хворого на кон'юнктивіт слюза не відтікає з орбіти до носової порожнини. Який канал не функціонує?

A – Верхній носовий хід

B – Середній носовий хід

C – Носослізний канал

D – Крилопіднебінний канал

E – Нижній носовий хід

Правильна відповідь C.

Обґрунтування: Носослізний канал це канал, який сполучає очницю з порожниною носа.

16. Внаслідок травми правого скронево-нижньощелепного суглобу, неможлива робота і в лівому скронево-нижньощелепному суглобі.

Це відбувається тому, що ці суглоби є:

A – Простими суглобами

B – Складними суглобами

C – Комплексними суглобами

D – Комбінованими суглобами

E – Малорухомими

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Суглоби, які при роботі завжди рухаються одночасно, хоча анатомічно розділені, називаються комбінованими. Травма в правому суглобі унеможлиблює роботу лівого.

17. Внаслідок травми відбувся відрив ключиці від грудини. Які зв'язки при цьому постраждали?

- A – Передня грудино-ключична
- B – Задня грудино-ключична
- C – Міжключична
- D – Реброво-ключична
- E – Всі перераховані

Правильна відповідь E.

Обґрунтування: Всі перераховані зв'язки утримують ключицю біля грудини та підкріплюють капсулу грудино-ключичного суглобу, який в даній ситуації постраждав, що і призвело до відриву однієї кістки від іншої.

18. Для попередження вивихів у плечовому суглобі існує суглобова губа. Це перетворює цей суглоб на:

- A – Комплексний
- B – Комбінований
- C – Простий
- D – Складний
- E – Жодний з перерахованих

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Комплексний суглоб, це суглоб, який містить в собі додаткові елементи (суглобовий диск, меніск, суглобова губа) для доповнення конгруентності (відповідності) суглобових поверхонь. Такі додаткові елементи запобігають виникненню вивихів у суглобах.

19. Під час травми колінного суглобу відбувся розрив зв'язки утримуючої меніски, які в результаті розійшлися в різні боки. Що це за зв'язка?

- A – Передня хрестоподібна
- B – Задня хрестоподібна
- C – Поперечна зв'язка коліна
- D – Бічний тримач наколінка
- E – Присередній тримач наколінка

Правильна відповідь С.

Обґрунтування: Поперечна зв'язка коліна розташовується всередині колінного суглоба, прикріплюється до передніх рогів обох менісків і попереджає їх розходження при навантаженні. Інші зв'язки з'єднують між собою стегнову кістку, великогомілкову кістку та наколінок.

20. Суглобові поверхні колінного суглобу інконгруентні. Яке утворення існує для доповнення конгруентності суглобових поверхонь?

A – Диски

B – Меніски

C – Суглобові губи

D – Все перелічене

E – Жодне з переліченого

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: Інконгруентність (невідповідність, несхожість) суглобових поверхонь стегнової та великогомілкової кісток (основних кісток, які утворюють колінний суглоб) доповнюється завдяки додатковими елементами суглобу – меніскам. Це єдиний суглоб, де присутні саме такі додаткові елементи.

21. Після травми хворий відчуває біль у спині під час дихальних рухів. Які м'язи є допоміжними дихальними м'язами?

A - Великий та малий ромбоподібні м'язи

B - Найширший м'яз спини

C - Верхній та нижній задні зубчасті м'язи

D - М'яз-підймач лопатки

E - Трапецієподібний м'яз

Правильна відповідь C.

Обґрунтування: Верхній та нижній задні зубчасті м'язи починаються від хребта і прикріплюються до ребер. Під час скорочення верхнього зубчастого м'язу ребра підіймаються, нижнього – ребра опускаються, що призводить до збільшення об'єму грудної клітки і допомагає вдиху. Інші названі м'язи не прикріплюються до ребер, тому не рухають їх.

22. Хворий не може підняти опущену нижню щелепу. Які м'язи не виконують свою функцію?

A – Жувальні м'язи

B – Лицеві м'язи

C – Коловий м'яз рота

D – М'яз-підіймач верхньої губи

E – М'яз-підіймач кут рота

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Для виконання даного виду руху, потрібні м'язи, які починаються на нерухомих кістках черепа і прикріплюються саме до нижньої щелепи. З усіх м'язів голови, тільки жувальні відповідають даній вимозі. Інші м'язи вплітаються в шкіру і відносяться до мімічних.

23. Вроджене спастичне скорочення м'язів на одній стороні шиї приводить до аномалії під назвою “кривошия”. Який м'яз спастично скорочений?

A – Підшкірний

B – Грудино-ключично-соскоподібний

C – Лопатково-під'язиковий

D – Грудино-під'язиковий

E – Грудино-щитоподібний

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: При одnobічному фізіологічному скороченні грудино-ключично-соскоподібного м'язу відбувається нахил голови в сторону скорочення з одночасним обертанням обличчя в протилежний бік. При спастичному скороченні даного м'язу, таке положення зберігається тривалий час, що і призводить до вимушеного положення голови з викривленою шиєю. Інші наведені м'язи не беруть участь у рухах голови та шиї.

24. Підключична артерія проходить в міждрабинчастому просторі шиї. Чим обмежений цей простір?

A – Переднім та заднім драбинчастими м'язами

- В – Переднім та середнім драбинчастими м'язами
- С – Попереду переднього драбинчастого м'яза
- Д – Позаду заднього драбинчастого м'яза
- Е – Середнім та заднім драбинчастими м'язами

Правильна відповідь В.

Обґрунтування: Вільний простір між трьома драбинчастими м'язами присутній тільки між переднім та середнім м'язами. Середній та задній м'яз щільно прилягають один до одного і простір між ними (де можуть пройти судини або нерви) відсутній. Простір попереду або позаду м'язів не враховуємо, тому потрібний простір має назву міждрабинчастий.

25. Діафрагма – дихальний м'яз, який знаходиться у постійному русі при вдихах та видихах. У якому стані та положенні діафрагма знаходиться при вдиху?

- А – Опускається, розслаблюється
- В – Піднімається, розслаблюється
- С – Піднімається, скорочується
- Д – Опускається, скорочується
- Е – Піднімається, не розслаблюється

Правильна відповідь Д.

Обґрунтування: В розслабленому стані форма діафрагми куполоподібна. Її м'язові частини починаються на внутрішній поверхні грудини, ребер та поперекових хребців. При скороченні цих частин, кожна з них тягне сухожилковий центр діафрагми у свій бік, що змушує його опускатись донизу.

26. При необхідності провести ревізію черевної порожнини потрібно розкрити передню черевну стінку. В який її частині можна зробити найбезкровніший розріз?

- А – Надчеревній
- В – Середньочеревній
- С – Підчеревній
- Д – Біла лінія
- Е – Дугоподібна лінія

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Біла лінія живота найжорсткіше місце передньої черевної стінки, де щільно переплітаються виключно фіброзні волокна апоневрозів бічних м'язів живота. На відміну від м'язів (які мають скоротливі властивості), ця лінія має лише невелику кількість судин, що пов'язано з її опорною та фіксуючою функцією.

27. В нижньому відділі живота місцями виникнення кил (гриж) можуть бути:

- A – Біла лінія живота
- B – Присередня пахвинна ямка
- C – Бічна пахвинна ямка
- D – Пахвинний канал
- E – Все перераховане

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Пахвинний канал – це природне утворення, що є слабким місцем нижньої частини передньої черевної стінки. При збільшенні внутрішньочеревного тиску, крізь нього можуть вийти назовні деякі органи черевної порожнини, що призведе до утворення пахвинної кили (грижі).

28. Після травми хворий не може відвести руку до горизонтального рівня. З пошкодженням яких м'язів це може бути пов'язано?

- A – Дзьобо-плечового
- B – Дельтоподібного
- C – Плечового
- D – Підостьового
- E – Надостьового

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: Основною функцією дельтоподібного м'язу є саме відведення плеча або вільної частини верхньої кінцівки до горизонтального рівня. Функція інших наведених м'язів полягає в приведенні, супінації плеча та згинання передпліччя.

29. Після травми в ділянці верхньої третини задньої поверхні передпліччя хворий скаржиться на утруднене обертання передпліччя назовні. З чим це пов'язано?

- A – Пошкодження м'яза-відвертача
- B – Пошкодження плече-променевого м'яза
- C – Пошкодження розгинача пальців
- D – Пошкодження довгого розгинача пальців
- E – Пошкодження круглого і квадратного привертачів

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Обертання кінцівки, або як в даному випадку передпліччя, назовні – латинською мовою *supinatio*, а м'яз, який виконує такий рух, – *m. supinator*, що перекладається як м'яз-відвертач.

30. У хворого пошкоджено п'ятковий (Ахіллів) сухожилок. Які м'язи втратили свою функцію?

- A – Довгий м'яз-розгинач пальців
- B – Короткий малогомілковий м'яз
- C – Підколінний м'яз
- D – Триголовий м'яз литки
- E – Довгий м'яз-згинач пальців

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Триголовий литковий м'яз приєднується до п'яткової кістки і має власну назву – п'ятковий сухожилок (історично – Ахіллів). Останні з наведених м'язів прикріплюються до інших кісток стопи.

31. Хворого привезено в клініку з різаною раною в ділянці верхньої губи. Який м'яз постраждав при цьому?

- A – *M. orbicularis oris*
- B – *M. zygomaticus major*
- C – *M. buccinator*
- D – *M. mentalis*
- E – *M. risorius*

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: Губи рота (лат. *labia oris*) - це парні горизонтальні шкірно-м'язові складки, що оточують вхід у порожнину рота. Основу губ становить круговий м'яз рота, скорочення й розслаблення якого забезпечує захоплення й утримання їжі під час її надходження до рота, міміку (усмішка, поцілунок) і звуковимовлення. Жоден з інших перелічених м'язів не є анатомічною складовою верхньої губи.

32. У хворого на язика змінилася чутливість до болю, температурна та тактильна чутливість. В яких сосочках язика розташовані рецептори загальної чутливості?

А – *Papillae vallatae*

В – *Papillae filiformes et conicae*

С – *Papillae fungiformes*

Д – *Papillae foliatae*

Е – *Papillae foliatae et vallatae*

Правильна відповідь В.

Обґрунтування: На слизовій оболонці язика розташовані сосочки - вирости власного шару слизової оболонки, вкриті багат шаровим епітелієм. Ниткоподібні та конусоподібні сосочки (*papillae filiformes et conicae*) сприймають больові, тактильні та температурні подразники; грибоподібні, жолобуваті та листовидні - смакові, оскільки містять рецептори з чутливими клітинами.

33. Під час огляду язика знайдено запальний процес язикового мигдалика. В якій частині язика розташований цей мигдалик?

А – Верхівка

В – Корінь

С – Бічні поверхні

Д – Нижня поверхня

Е – Середня частина

Правильна відповідь В.

Обґрунтування: Язиковий мигдалик (*tonsilla lingualis*) являє собою комплекс лімфатичних фолікулів, розташованих у слизовій оболонці

кореня язика. Фолікули виступають на поверхню кореня язика у формі округлих горбків.

34. Лікар-стоматолог під час лікування зубів вводить в ділянку між щокою та альвеолярним відростком верхньої щелепи ватний тампон. Вивідну протоку якої залози він закриває?

- A – Привушної
- B – Піднижньощелепної
- C – Під`язикової
- D – Щитоподібної
- E – Усіх названих

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: Лікар закриває отвір протоки привушної слинної залози. Саме протока цієї слинної залози виходить із переднього краю залози, проходить зовнішньою поверхнею жувального м'яза, огинає його спереду, просікає щічний м'яз і відкривається на бічній стінці присінка порожнини рота на рівні другого верхнього великого корінного зуба (моляра). Протоки двох інших великих слинних залоз відкриваються на сосочку слизової оболонки дна порожнини рота під язиком.

35. Лікар – стоматолог встановив, що у хворого запалення пародонту. Що таке парадонт?

- A – Емаль
- B – Дентин
- C – Цемент
- D – Зв'язки зуба
- E – Окістя комірки, ясна, зв'язки зуба.

Правильна відповідь Е.

Обґрунтування: Пародонт - це анатомічний комплекс тканин, який оточує зуб і містить: альвеолярні відростки із зубними альвеолами, ясна, зв'язковий апарат, що зв'яже зуб з альвеолою (періодонт). Емаль, цемент і дентин є складовими зуба.

36. Внаслідок запального процесу у хворого порушена робота м'язів глотки, що призвело до погіршення функції її звуження. Які м'язи пошкоджено?

A – M. constrictor pharyngis superior, inferior et medius

B – M. stylopharyngeus, m. palatopharyngeus

C – M. digastricus, m. milohyoideus

D – M. digastricus, m. palatopharyngeus

E – M. stylohyoideus, m. milohyoideus

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Звуження просвіту глотки здійснюється м'язами-констрикторами (стискачами) глотки. Є верхній констриктор (лат. musculus constrictor pharyngis superior), середній констриктор (лат. musculus constrictor pharyngis medius) і нижній констриктор глотки (лат. musculus constrictor pharyngis inferior). Інша група м'язів глотки виконує зовсім іншу функцію – при скороченні вони піднімають глотку. Це шилоглотковий м'яз (лат. musculus stylopharyngeus) і трубно-глотковий м'яз (лат. musculus salpingopharyngeus).

37. У хворого після запального процесу порожнини носа виявлено запалення середнього вуха. Крізь який отвір глотки могла потрапити інфекція?

A – Глотковий отвір слухової труби

B – Барабанний отвір слухової труби

C – Хоани

D – Зів

E – Вхід до гортані

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Носоглотка - відділ дихальних шляхів, верхня частина глотки, розташована позаду порожнини носа, що сполучається з нею за допомогою хоан. При запаленні слизової оболонки носа можливе поширення інфекції в носоглотку, де відкриваються глоткові отвори слухової труби. Слухова труба своєю чергою пов'язує барабанну порожнину середнього вуха з порожниною ротоглотки.

38. Під час обстеження дванадцятипалої кишки виявлено пухлину в ділянці великого сосочка. В якому відділі виявлено патологічний процес?

- A – В верхній частині
- B – В низхідній частині
- C – В горизонтальній частині
- D – В висхідній частині
- E – В цибулині

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: Великий сосочок дванадцятипалої кишки - анатомічна структура у вигляді напівсферичного, конусоподібного або сплющеного піднесення, що розташована на поздовжній складці слизової оболонки в середині низхідної частини дванадцятипалої кишки. Інших варіантів розташування великого сосочка немає.

39. Як називається місце переходу дванадцятипалої кишки в порожню?

- A – Верхній згин дванадцятипалої кишки
- B – Низхідна частина
- C – Нижній згин дванадцятипалої кишки
- D – Печінковий згин
- E – Дванадцятипало-порожньокишковий згин

Правильна відповідь E.

Обґрунтування: Висхідна частина дванадцятипалої кишки закінчується на рівні верхнього краю другого поперекового хребця, де переходить у порожню кишку не лінійно, а різким вигином донизу вперед і ліворуч, утворюючи дванадцятипало-порожній згин. Дванадцятипало-порожній згин фіксований до діафрагми м'язом та зв'язкою, що підвішують дванадцятипалу кишку.

40. Хворий скаржиться на біль в правій клубово-пахвинній ділянці. Про хворобу якого органу може думати лікар?

- A – Клубової кишки
- B – Сигмоподібної кишки
- C – Порожньої кишки

- D – Червоподібного відростка
- E – Низхідної ободової кишки

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: З перерахованих вище анатомічних утворень тільки апендикс проектується в праву клубово-пахвинну ділянку.

41. Чим обмежене середостіння з обох боків?

- A – Грудним відділом хребтового стовпа і грудиною
- B – Середостінною плеврою
- C – Діафрагмою та верхньою апертурою грудної клітки
- D – Ребровою плеврою
- E – Грудиною і діафрагмою

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: Виходячи з визначення, що середостінням називається комплекс органів, які розташовуються між правою і лівою середостінною плеврою, можна зробити висновок, що межею буде середостінна плевра.

42. Що утворюється в місцях переходу однієї частини пристінкової плеври в іншу?

- A – Легеневі зв'язки
- B – Купол плеври
- C – Плевральні заутки
- D – Плевральна порожнина
- E – Середостіння

Правильна відповідь C.

Обґрунтування: Зважаємо на визначення, що місця переходу одного відділу парієтальної плеври в інший називають плевральними кишнями (recessus pleurales). В даному випадку перекладається як заутки.

43. У хворого діагностовано запалення плеври. В якому з плевральних заутків буде накопичуватися рідина?

- A – Реброво-діафрагмовому

- В – Реброво-середостінному
- С – Діафрагмово-середостінному
- Д – Хребтово-середостінному
- Е – Серцево-діафрагмовому

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: У разі запалення плеври патологічна рідина накопичуватиметься в реброво-діафрагмовому синусі, оскільки цей синус найглибший з усіх перерахованих, розташовується нижче за інші синуси і не заповнюється тканиною легень, навіть за найглибшого дихання.

44. Дитина 3-х років потрапила у лікарню з чужорідним тілом у бронхах. В який бронх вірогідніше всього потрапило чужорідне тіло?

- А – В правий головний бронх
- В – В лівий головний бронх
- С – В правий сегментарний бронх
- Д – В лівий сегментарний бронх
- Е – В часточковий бронх

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: Під час вдиху чужорідне тіло проходить частіше в правий бронх, оскільки він ширший за лівий і є, практично, продовженням трахеї.

45. У хворого запалення слизової верхньощелепної пазухи. З якого носового ходу сюди могла потрапити інфекція?

- А – Верхнього
- В – Середнього
- С – Нижнього
- Д – Загального
- Е – Носоглоткового

Правильна відповідь В.

Обґрунтування: Анатомічно доведено, що верхньощелепна пазуха відкривається в середній носовий хід, у так званий півмісяцевий розтвір латеральної стінки порожнини носа.

46. Після значного схуднення у чоловіка, при обстеженні, був виставлений діагноз: блукаюча нирка. Яка частина фіксуючого апарату нирки постраждала?

A – Capsula adiposa

B – Capsula fibrosa

C – M. iliopsoas

D – Lig. hepatorenalis

E – M. quadratus lumborum

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Блукаюча нирка – стан, що виникає, коли нирка втрачає свою нормальну фіксацію в анатомічному положенні. Основною частиною фіксуючого апарату нирки є жировий шар, який оточує нирку — capsula adiposa. Після значного схуднення цей жировий шар може значно зменшитися, що призводить до втрати необхідної підтримки нирки. Нирка зміщується донизу під дією тяжіння. Інші частини фіксуючого апарату, такі як фасції й зв'язки, не настільки суттєво змінюються при схудненні.

47. Слизова оболонка сечового міхура має складки за винятком ділянки трикутної форми. В якій частині сечового міхура знаходиться цей трикутник?

A – Дно міхура

B – Шийка міхура

C – Верхівка міхура

D – Тіло міхура

E – Перешийок міхура

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Слизова оболонка трикутника міхура, гладка, не має складок внаслідок відсутності підслизового прошарку і зрощення з м'язовою оболонкою. Ділянка знаходиться на передній поверхні дна міхура, між отворами сечоводів та внутрішнім отвором уретри.

48. Хворий звернувся в клініку з приводу розладів сечовипускання. При обстеженні виявлено гіпертрофію простати. Збільшення якої

частини передміхурової залози є можливою причиною даних порушень?

- А – Перешийка
- В – Правої частки
- С – Лівої частки
- Д – Основи
- Е – Верхівки

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: Передміхурова залоза (простата) складається з двох часток (правої та лівої), з'єднаних перешийком, який також називають середньою часткою. При гіпертрофії простати найчастіше збільшується саме середня частка, оскільки вона розташована навколо початкового відділу сечівника. Збільшення перешийка стискає просвіт сечівника, що призводить до порушень сечовипускання.

49. У чоловіка 40 років водянка яєчка. Необхідно оперативне втручання. Яку з оболонок яєчка останньою розкриває хірург під час операції?

- А – Внутрішню сім'яну фасцію
- В – М'ясисту оболонку
- С – Піхвова оболонка
- Д – М'яз-підіймач яєчка
- Е – Зовнішня сім'яна фасція

Правильна відповідь С.

Обґрунтування: При водянці яєчка, накопичення рідини відбувається між парієтальним і вісцеральним листками піхвової оболонки яєчка. Під час оперативного втручання хірург розкриває оболонки яєчка в такому порядку:

- шкіра;
- м'ясиста оболонка;
- зовнішня сім'яна фасція;
- фасція м'яза-підіймача яєчка;
- м'яз-підіймач яєчка;

- внутрішня сім'яна фасція;
- піхвова оболонка, саме її розтинають останньою.

50. Під час овуляції яйцеклітина виходить з яєчника, та через маткові труби потрапляє у порожнину матки. Вкажіть послідовно, які частини маткової труби проходить яйцеклітина?

- A – Infundibulum, ampulla, isthmus, pars uterina
- B – Ampulla, infundibulum, isthmus, pars uterina
- C – Infundibulum, isthmus, ampulla, pars uterina
- D – Ampulla, isthmus, infundibulum, pars uterina
- E – Isthmus, infundibulum, ampulla, pars uterine

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: Після овуляції яйцеклітина проходить через наступні частини маткової труби, від дистального кінця до проксимального, в такій послідовності:

- Infundibulum (лійка);
- Ampulla (ампула);
- Isthmus (перешийок);
- Pars uterina (маткова частина).

51. Після овуляції порожнина фолікула заповнюється кров'ю. Як називається таке утворення?

- A – Первинний фолікул
- B – Пухирчастий фолікул
- C – Червоне тіло
- D – Жовте тіло
- E – Біле тіло

Правильна відповідь С.

Обґрунтування: Після овуляції порожнина фолікула заповнюється кров'ю, утворюючи червоне тіло. Це тимчасове утворення, яке з'являється внаслідок розриву стінки фолікула та крововиливу в його порожнину.

52. Де відбувається запліднення яйцеклітин?

A – В піхві

B – В шийці матки

C – В порожнині матки

D – В матковій трубі

E – В яєчнику

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Запліднення яйцеклітини зазвичай відбувається у матковій трубі, а саме в її ампулярній частині. Це найширша ділянка труби, де створені сприятливі умови для зустрічі яйцеклітини та сперматозоїда.

53. Юнак отримав удар в ділянці лівого підребер'я. Ушкодження якого з органів, що проєктуються в дану ділянку, може спричинити сильну кровотечу?

A – Lien

B – Pancreas

C – Ventriculus

D – Colon descendens

E – Glandula suprarenalis sinistra

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Селезінка (lien) розташована в лівій верхній частині живота, в лівій підребровій ділянці. Її кровопостачає селезінкова артерія, яка розгалужується на 6-7 гілок. Тому травма селезінки може призвести до сильної кровотечі.

54. У дітей часто можна спостерігати ускладнене носове дихання, яке пов'язане з надмірним розвитком лімфоїдної тканини слизової оболонки глотки. Розростання яких мигдаликів може спричинити це явище?

A – Tonsilla pharyngea

B – Tonsilla palatina

C – Tonsilla lingualis

D – Tonsilla tubaria

E – Усіх названих мигдаликів

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: Tonsilla pharyngea (Глотковий мигдалик (також відома як аденоїд)) знаходиться в задній частині носоглотки. У дітей може розростатися і спричиняти обструкцію носових шляхів, що веде до ускладнення носового дихання.

55. При обстеженні, у хворого виявлена пухлина в ділянці турецького сідла клиноподібної кістки. Яка залоза може бути уражена?

А – Епіфіз

В – Гіпофіз

С – Параганглії

Д – Прищитоподібні

Е – Надниркові

Правильна відповідь В.

Обґрунтування: Турецьке сідло клиноподібної кістки містить гіпофізарну ямку, де розташована залоза внутрішньої секреції – гіпофіз.

56. При обстеженні у хворого виявлено збільшення цукру в крові. Захворювання якої ендокринної залози має місце?

А – Статевих

В – Щитоподібної

С – Підшлункової

Д – Наднирникових

Е – Епіфіза

Правильна відповідь С.

Обґрунтування: Збільшення рівня цукру в крові часто вказує на порушення функції підшлункової залози. Підшлункова залоза виробляє багато біологічно активних речовин, в тому числі інсулін, гормон, який відповідає за зниження концентрації глюкози (цукру) в крові. Якщо підшлункова залоза не виробляє достатньо інсуліну, це може призвести до підвищення рівня цукру в крові.

57. Під час обстеження хлопця 16 років, виявлено відсутність вторинних статевих ознак? Які залози не виконують свої функції?

- A – Наднирникові залози
- B – Щитоподібна залоза
- C – Статеві залози
- D – Прищитоподібні
- E – Епіфіз

Правильна відповідь C.

Обґрунтування: Відсутність вторинних статевих ознак у підлітка може свідчити про недостатність функції статевих залоз. Статеві залози відповідають за синтез саме статевих гормонів, таких як тестостерон у хлопців, що стимулює розвиток чоловічих статевих органів та вторинних статевих ознак (ріст волосся на обличчі, огрубіння голосу), ріст кісток.

58. Яка залоза є центральним органом імунної системи?

- A – Гіпофіз
- B – Щитоподібна
- C – Вилочкова
- D – Епіфіз
- E – Надниркові залози

Правильна відповідь C.

Обґрунтування: Вилочкова залоза (тимус) є центральним органом імунної системи. Вона відповідає за проліферацію та дозрівання Т-лімфоцитів, які беруть активну участь в реакціях розпізнавання «свій-чужий» (іmunітет).

59. Органом кровотворення у дорослої людини є:

- A – Червоний кістковий мозок
- B – Жовтий кістковий мозок
- C – Вилочкова залоза
- D – Селезінка
- E – Лімфатичні вузли

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: У дорослої людини основним органом кровотво-

рення є червоний кістковий мозок, який знаходиться в губчастих кістках. У червоному кістковому мозку відбувається утворення всіх типів кров'яних клітин. Також у кровотворенні беруть участь виличкова залоза (в дитячому та підлітковому віці), селезінка (дозрівання лімфоцитів) та печінка (з 6-го тижня внутрішньоутробного життя до народження). При великих кровотечах у дорослих людей з'являються вогнища екстрамедулярного (поза червоним кістковим мозком) кровотворення в печінці.

60. Руйнація змінених та старих еритроцитів («кладовище» еритроцитів) та депонування крові відбувається в:

- A – Лімфатичних вузлах
- B – Червоному кістковому мозку
- C – Жовтому кістковому мозку
- D – Селезінці
- E – Вилочковій залозі

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Селезінка є органом, який виконує кілька важливих функцій, серед яких руйнація старих та змінених еритроцитів (через макрофаги), а також депонування (зберігання) крові. Цей орган ще називають «кладовищем» еритроцитів, тому що відпрацьовані та пошкоджені клітини руйнуються, а гемоглобін переробляється. Крім того, селезінка депонує кров, яка може бути вивільнена у разі потреби.

61. Кінцевою частиною спинного мозку є:

- A – Мозковий конус
- B – Шийне потовщення
- C – Попереково-крижове потовщення
- D – Передній канатик
- E – Задній канатик

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Дистальний кінець спинного мозку, звужуючись конічно, утворює на рівні I поперекового хребця мозковий конус.

62. Сукупність корінців каудальних спинномозкових нервів разом з кінцевою ниткою спинного мозку формують:

- A – Спинномозковий нерв
- B – «Кінський хвіст»
- C – Спинномозковий вузол
- D – Канатики
- E – Стовпи

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: Корінці чотирьох нижніх поперекових, п'яти крижових і куприкового нервів розміщені майже прямовисно і утворюють «кінський хвіст».

63. Нижня межа довгастого мозку на вентральній поверхні відповідає:

- A – Пірамідам
- B – Перехрестю пірамід
- C – Оливам
- D – Тонкому горбку
- E – Клиноподібному горбку

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: Нижня межа довгастого мозку відповідає перехрестю пірамід саме на рівні великого потиличного отвору черепа.

64. Півкулі мозочка з'єднуються за допомогою:

- A – Язичка
- B – Клаптика
- C – Вузлика
- D – Черв'яка
- E – Схила

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Тіло мозочка складається із двох півкуль та черв'яка, що розташований між ними. Саме черв'як об'єднує півкулі між собою.

65. З підпаутинним простором четвертий шлуночок сполучається через:

- A – Водопровід середнього мозку
- B – Серединну та бічні апертури
- C – Міжшлуночковий отвір
- D – Центральний канал
- E – Нижній мозковий парус

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: Четвертий шлуночок сполучається з підпаутинним простором через спеціальні отвори у судинному прошарку - серединної та парних бічних апертур.

66. Яке з нижчеперелічених утворень розташоване між верхніми ніжками мозочка?

- A – Верхній мозковий парус
- B – Нижній мозковий парус
- C – Вузечка верхнього мозкового паруса
- D – Ворсинчасте сплетення
- E – Засувка

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Верхні ніжки мозочка з'єднують мозочок з середнім мозком і містять волокна, що йдуть від спинного мозку та перехрещуються у верхньому мозковому парусі, який натягнений між верхніми мозочковими ніжками.

67. Де в чотиригорбковій пластинці міститься підкірковий центр зору?

- A – В ручках верхнього горбка
- B – В верхньому горбку
- C – В ручці нижнього горбка
- D – В нижньому горбку
- E – В ніжках мозку

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: Внутрішня будова середнього мозку розвинулася під переважним впливом зорового та слухового аналізаторів.

З появою кіркового кінця аналізаторів, відповідні центри середнього мозку перетворилися на проміжні, підкіркові. Саме верхні горбки середнього мозку та бічні колінчасті тіла метаталамусу складають підкіркові центри зору.

68. На розрізі покрив середнього мозку і ніжки мозку розділяє:

- A – Ретикулярна формація
- B – Червоне ядро
- C – Чорна речовина
- D – Біла речовина
- E – Сіра речовина

Правильна відповідь C.

Обґрунтування: Ніжки мозку містяться вентрально від водопроводу; товща їх на розрізі чітко поділяється чорною речовиною на дві частини, які лежать одна над одною: дорсально – покрив середнього мозку, вентрально – основа ніжок мозку.

69. Бічні стінки III шлуночка утворені:

- A – Епіталамусом
- B – Метаталамусом
- C – Гіпоталамусом
- D – Таламусом
- E – Сірим горбом

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Третій шлуночок являє собою щілиноподібний простір, що лежить у серединній площині і обмежений присередніми поверхнями таламуса.

70. Підкіркові центри майже всіх видів чутливості знаходяться в:

- A – Епіфізі
- B – Метаталамусі
- C – Сірому горбі
- D – Таламусі
- E – Соскоподібних тілах

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: В таламусі нараховується більше ніж 40 ядер. Розрізняють п'ять функціональних груп ядер таламуса, які відповідають за проведення різних видів чутливості.

71. Хвостате та сочевицеподібне ядро утворює:

A – Огорожу

B – Лушпину

C – Смугасте тіло

D – Білду кулю

E – Мигдалеподібне тіло

Правильна відповідь C.

Обґрунтування: Базальні ядра кінцевого мозку включають смугасте тіло, яке складається з хвостатого і сочевицеподібного ядер.

72. При обстеженні хворого з травматичним пошкодженням кори головного мозку виявлено, що він втратив тактильну чутливість. Який відділ кори був пошкоджений?

A – Лобова частина кори

B – Потилична частина кори

C – Тім'яна частина кори

D – Кора передньої центральної звивини

E – Кора задньої центральної звивини

Правильна відповідь E.

Обґрунтування: В корі задньої центральної (зацентральної) звивини локалізується кірковий кінець аналізатора загальної чутливості (больової, температурної та тактильної), в тому шкірного (тактильного) аналізатора.

73. Комісуральні волокна утворюють:

A – Внутрішню капсулу

B – Зовнішню капсулу

C – Склепіння

D – Гіпокамп

E – Мозолисте тіло

Правильна відповідь Е.

Обґрунтування: Комісуральні нервові волокна кінцевого мозку з'єднують симетричні ділянки кори обох мозкових півкуль і утворюють волокна мозолистого тіла.

74. У хворого діагностовано пухлину у ділянці мосто-мозочкового кута. Корінці яких черепних нервів можуть постраждати?

A – III, IV

B – IV, V

C – V, VI

D – VI, VII

E – VII, VIII

Правильна відповідь Е.

Обґрунтування: В обох бічних кінцях цибулинно-мостової борозни між мостом, довгастим мозком і мозочком утворюється мосто-мозочковий кут, з якого виходять корінці VII (лицевого) та VIII (присінково-завиткового) пар черепних нервів.

75. У хворого порушена функція м'язів голови. Який шлях забезпечує їх роботу?

A – Кірково-спинномозковий

B – Кірково-ядровий

C – Червоноядрово-спинномозковий

D – Кірково-мостовий

E – Мосто-мозочковий

Правильна відповідь В.

Обґрунтування: Волокна кірково-ядерного шляху починаються від кори нижньої третини передцентральної звивини, проходять через коліно внутрішньої капсули і досягають нейронів рухових ядер черепних нервів свого та протилежного боку, що розташовані у стовбурі головного мозку. Аксони нейронів цих ядер у складі гілок відповідних нервів прямують до скелетних м'язів голови та шиї.

76. Акомодація залежить від зміни форми:

- A – Райдужки
- B – Передньої камери
- C – Задньої камери
- D – Кришталіка
- E – Склистого тіла

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Акомодація - процес, завдяки якому око може фокусуватися на об'єктах, що знаходяться на різній відстані. Це досягається завдяки зміні форми кришталіка. Кришталік змінює свою кривизну під дією війкового м'яза, що дозволяє фокусувати світло на сітківці ока.

77. Водянисту вологу продукує:

- A – Війкові відростки війкового тіла
- B – Райдужка
- C – Кришталік
- D – Склисте тіло
- E – Рогівка

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Водяниста волога виробляється війковими відростками війкового тіла. Ця рідина відіграє ключову роль у підтримці внутрішньоочного тиску та забезпечує живлення прозорих структур ока, які не мають власного кровопостачання.

78. Внаслідок пухлини головного мозку, зруйновано перехрестя зорових нервів. Які частини сітківки не передають зображення?

- A – Праві половини обох сітківок
- B – Ліві половини обох сітківок
- C – Зовнішні половини обох сітківок
- D – Повністю обидві сітківки
- E – Внутрішні половинки обох сітківок

Правильна відповідь E.

Обґрунтування: Перехрестя зорових нервів – це місце, де внутрішні (медіальні) половини зорових нервів перехрещуються і переходять на протилежний бік, тобто зображення з внутрішніх половин сітківки правого та лівого ока передаються на протилежні сторони мозку.

79. Кортієв (спіральний) орган знаходиться у:

- A – Сходах присінку
- B – Барабанних сходах
- C – Маточці
- D – Мішечку
- E – Завитковій протоці

Правильна відповідь E.

Обґрунтування: Кортієв (спіральний) орган, розташований у завитковій протоці завитки внутрішнього вуха. Цей орган містить чутливі волоскові клітини, які перетворюють звукові хвилі на нервові імпульси, які потім передаються до мозку через слуховий нерв.

80. Нюховий нерв починається від рецепторів:

- A – Присінку носа
- B – Нижньої носової раковини
- C – Нижнього носового ходу
- D – Нюхової ділянки носа
- E – Дихальної ділянки носа

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Нюховий нерв починається від нюхових рецепторів, розташованих у нюховій ділянці носа, яка знаходиться в слизовій оболонці верхньої частини носової порожнини. Нюхові рецептори в цій ділянці сприймають молекули запаху і передають інформацію через нюховий нерв до мозку.

81. Місце виходу на основі мозку III пари черепних нервів:

- A – Передня бічна борозна
- B – Між мостом та пірамідою
- C – Латеральніше ніжок мозку

- D – Міжніжкова ямка
- E – Задня бічна борозна

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: III пара черепних нервів, або окоруховий нерв, виходять з мозку з міжніжкової ямки. Ця ямка знаходиться між ніжками мозку середнього мозку.

82. Кінцевими гілками якого нерва утворена «Мала гусяча лапка»?

- A – Зорового
- B – Лобового
- C – Носовійкового
- D – Виличного
- E – Підчочномкового

Правильна відповідь E.

Обґрунтування: Підчочномковий нерв є продовженням верхньощелепного нерва після його виходу з підчочномкового каналу. Він розгалужується на кілька гілок, які утворюють «Малу гусячу лапку». Ці гілки відповідають за іннервацію шкіри нижньої повіки, верхньої губи та частини носа.

83. У хворого підвищена больова чутливість в ділянці надчочномкового отвору. Про запалення якого нерва це свідчить?

- A – I гілка трійчастого
- B – II гілка трійчастого
- C – III гілка трійчастого
- D – Блоковий
- E – Окоруховий

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Перша гілка трійчастого нерва виходить із черепа через надчочномковий отвір. Цей нерв іннервує чутливість шкіри чола, верхньої повіки та корінь носа.

84. Хворому зроблена операція на піраміді скроневої кістки. Після операції порушена функція піднижньощелепної та під'язикової слинних залоз. Який нерв пошкоджено?

- A – Великий кам'янистий
- B – Стремінцевий
- C – Барабанна струна
- D – Двочеревцевий
- E – Нижньощелепна крайова гілка

Правильна відповідь C.

Обґрунтування: Барабанна струна є гілкою лицевого нерва. Вона проходить через щілину в піраміді скроневої кістки, з'єднується з язиковим нервом та регулює функціонування піднижньощелепної та під'язикової слинних залоз.

85. У хворого спостерігається асиметрія обличчя, особливо при спробі виконати активне скорочення м'язів обличчя. Про ураження якого нерва повинен думати лікар?

- A – Трійчастого - I гілки (очний)
- B - Лицевого (рухові волокна)
- C – Трійчастого - II гілки (верхньощелепний)
- D – Трійчастого - III гілки (нижньощелепний)
- E – Під'язикового

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: Асиметрія обличчя, особливо при спробі активного скорочення м'язів обличчя, є ознакою ураження лицевого нерва. Лицевий нерв відповідає за іннервацію м'язів обличчя, і його пошкодження призводить до паралічу або слабкості цих м'язів.

86. У хворого виявлено зниження слуху на ліве вухо. В якому утворенні локалізовані ядра ураженого нерва?

- A – Гіпоталамус
- B – Проміжний мозок
- C – Середній мозок
- D – Ніжки мозку
- E – Ромбоподібна ямка

Правильна відповідь Е.

Обґрунтування: Ромбоподібна ямка є місцем, де розташовані ядра присінково-завиткового нерва, який відповідає за слух і рівновагу. Ураження цього нерва, або його ядер, може призвести до зниження слуху. Ядра присінково-завиткового нерва знаходяться у довгастому мозку, який утворює частину ромбоподібної ямки.

87. У хворого пошкоджений барабанний нерв. Іннервація чого буде порушена?

- А – Слизова оболонка барабанної порожнини та слухові труби
- В – Слизова оболонка піднебінних мигдаликів і дужок
- С – Слизова оболонка язика
- Д – Шкіра вушної раковини
- Е – Привушна залоза

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: Барабанний нерв є гілкою язикоглоткового нерва. Цей нерв іннервує слизову оболонку середнього вуха - барабанної порожнини та слухової труби.

88. У хворого пухлина гортані вище голосової щілини. Який нерв може бути пошкоджений?

- А – Глоткові гілки блукаючого нерва
- В – Верхні шийні серцеві гілки
- С – Нижні шийні серцеві гілки
- Д – Язикоглотковий нерв
- Е – Верхній гортанний нерв

Правильна відповідь Е.

Обґрунтування: Верхній гортанний нерв є гілкою блукаючого нерва. Він відповідає за іннервацію слизової оболонки гортані вище голосової щілини та м'язів гортані. Пухлина в цій ділянці може здавлювати, або пошкоджувати верхній гортанний нерв, що призводить до порушення функції гортані.

89. Пошкоджено додатковий нерв. Який м'яз при цьому не функціонує?

- А – Підшкірний м'яз

- В – Лопатково-під'язиковий м'яз
- С – Груднинно-щитоподібний м'яз
- Д – Груднинно-ключично-соскоподібний м'яз
- Е – Щито-під'язиковий м'яз

Правильна відповідь Д.

Обґрунтування: Додатковий нерв іннервує два м'язи: груднинно-ключично-соскоподібний та трапецієподібний м'яз. Пошкодження додаткового нерва призводить до порушення функції цих м'язів.

90. У хворого обмежений рух язика, пов'язаний з порушенням іннервації м'язів язика. Який нерв пошкоджено?

- А – Барабанна струна
- В – III гілка трійчастого нерва
- С – Язикоглотковий нерв
- Д – Блукаючий нерв
- Е – Під'язиковий нерв

Правильна відповідь Е.

Обґрунтування: Під'язиковий нерв відповідає за іннервацію м'язів язика. Він контролює рухи язика. Пошкодження цього нерву призводить до обмеження рухів язика.

91. У хворого відсутня чутливість передньої поверхні шкіри шиї. Який нерв пошкоджено?

- А – Великий вушний нерв
- В – Надключичний нерв
- С – Малий потиличний нерв
- Д – Поперечний нерв шиї
- Е – Діафрагмовий нерв

Правильна відповідь Д.

Обґрунтування: Іннервація шкіри шиї здійснюється чутливими (шкірними) гілками шийного сплетення. Шкіра передньої поверхні іннервується поперечним нервом шиї.

92. У хворого на хронічне захворювання печінки спостерігається позитивний френікус-симптом. До якого м'яза притискують діафрагмовий нерв для перевірки цього симптому?

- A – Середнього драбинчастого м'яза
- B – Підключичного м'яза
- C – Заднього драбинчастого м'яза
- D – Грудинно-ключично-соскоподібного м'яза
- E – Переднього драбинчастого м'яза

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: Френікус-синдром перевіряється у місці прикріплення груднинно-ключично-соскоподібного м'яза до ключиці та груднини (з кожного боку), в ділянці малої надключичної ямки, як розташована між двома головками груднинно-ключично-соскоподібного м'яза і ключицею. У проекції цієї ямки праворуч та ліворуч проходять діафрагмові нерви (n.phrenicus dexter et sinister). Позитивний “френікус-симптом” (біль у разі натискання пальцем у цій ямці) праворуч зазвичай свідчить про захворювання жовчного міхура, жовчних проток, печінки.

93. Внаслідок травми м'яких тканин шиї справа, порушилися регулярні рухові екскурсії правого куполу діафрагми. Який з нервів достовірно постраждав?

- A – n. vagus
- B – n. phrenicus dexter
- C – n. accessorius
- D – rr. dorsalis nervi spinalis
- E – n. Intercostales

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: Діафрагма іннервується парним діафрагмовим нервом (n. phrenicus): правий купол – правим (n. phrenicus dexter), лівий купол – лівим (n. phrenicus sinister).

94. Після поранення хворий не може піднімати руку до горизонтального положення. Який нерв пошкоджено?

- A – N. axillaris
- B – N. ulnaris
- C – N. radialis
- D – N. suprascapularis
- E – N. medianus

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: За піднімання руки до горизонтального положення (відведення) відповідає дельтоподібний м'яз, який іннервується n. axillaris (пахвовий нерв).

95. Після ножового поранення передньої ділянки плеча хворий не може згинати руку в плечовому суглобі. Який нерв пошкоджено?

- A – N. musculocutaneus
- B – N. radialis
- C – N. ulnaris
- D – N. thoracicus longus
- E – N. cutaneus brachii medialis

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: Згинання руки в плечовому суглобі забезпечується двоголовим м'язом плеча (передня група м'язів), який іннервується n. musculocutaneus (м'язовошкірний нерв).

96. У хворого відсутня больова чутливість бічної поверхні передпліччя. Який нерв пошкоджено?

- A – N. cutaneus antebrachii lateralis
- B – N. cutaneus antebrachii medialis
- C – N. radialis
- D – N. ulnaris
- E – N. medianus

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: Шкіра латеральної поверхні передпліччя іннервується відповідним нервом – n. cutaneus antebrachii lateralis (бічним шкірним нервом передпліччя).

97. У хворого поранення в ділянці присередньої поверхні стегна. Який нерв може постраждати?
- А – Клубово-підчеревний
 - В – Клубово-пахвинний
 - С – Статено-стегновий
 - Д – Затульний
 - Е – Бічний шкірний нерв стегна

Правильна відповідь С.

Обґрунтування: За іннервацію шкіри присередньої (медіальної) ділянки стегна відповідає статено-стегновий нерв – n.genitofemoralis з plexus lumbalis.

98. При обстеженні хворого, спостерігаються сильні болі в ділянці передньої поверхні стегна, атрофія чотириголового м'яза стегна. Який нерв уражений?
- А – Затульний
 - В – Стегновий
 - С – Статено-стегновий
 - Д – Клубово-пахвинний
 - Е – Бічний шкірний нерв стегна

Правильна відповідь В.

Обґрунтування: Іннервацію передньої ділянки стегна та чотириголового м'яза стегна забезпечує стегновий нерв – n.femoralis з plexus lumbalis.

99. Внаслідок травми грудної клітки пошкоджені нерви, що проходять у міжребрових проміжках між внутрішнім та найглибшим міжребровими м'язами. Які нерви пошкоджені?
- А – Підреброві
 - В – Бічні шкірні
 - С – Передні шкірні
 - Д – Міжреброво-плечові
 - Е – Міжреброві

Правильна відповідь Е.

Обґрунтування: В міжребрових проміжках, між названими м'язами, у складі судинно-нервового пучка проходять міжреброві нерви.

100. При пальпації навколо анального отвору і зовнішнього сфінктера прямої кишки у хворого спостерігаються больові відчуття. Який нерв пошкоджено?

A – n. pudendus

B – n. ishiadicus

C – n. femoralis

D – n. tibialis

E – n. obturatorius

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Дані анатомічні утворення розташовані в ділянці промежини, та іннервуються n. pudendus (соромітний нерв).

101. Внаслідок злиття нижнього шийного та верхнього грудного вузлів симпатичного стовбура в 75% випадків утворюється вузол. Який саме?

A – Війковий

B – Крилопіднебінний

C – Зірчастий

D – Непарний

E – Серцевий

Правильна відповідь C.

Обґрунтування: Злиття нижнього шийного та верхнього грудного вузлів симпатичного стовбура за формою нагадує неправильну зірку, тому і отримало назву зірчастий вузол.

102. Внаслідок злиття корінців V - IX грудних вузлів симпатичного стовбура утворюється нерв, що входить до складу черевного сплетення. Який нерв утворюється?

A – Великий нутрощевий нерв

B – Малий нутрощевий нерв

C – Верхній шийний серцевий нерв

- D – Нижній шийний серцевий нерв
- E – Діафрагмовий нерв

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: Корінці V - IX грудних вузлів симпатичного стовбура утворюють великий нутрощевий нерв, який проходить через діафрагму з грудної до черевної порожнини і входить до складу черевного (сонячного) сплетення.

103. Під час операції, хірург оперує в ділянці черевного стовбура. Про наявність якого сплетення слід пам'ятати лікарю?

- A – Черевного (сонячного)
- B – Підчеревного
- C – Верхнього брижового
- D – Нижнього брижового
- E – Міжбрижового

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: В ділянці черевного стовбура розташоване однойменне черевне (сонячне) сплетення.

104. До центрального відділу парасимпатичної нервової системи (черепна частина) належать парасимпатичні ядра наступних черепних нервів:

- A – III, VII, IX, X
- B – III, IV, VI, VII
- C – VII, VIII, IX, X
- D – V, VI, VII, VIII
- E – IV, V, VI, VII

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: Черепні нерви, які мають парасимпатичні ядра III, VII, IX, X. Всі інші зазначені нерви не мають парасимпатичних ядер.

105. До центрального відділу симпатичної нервової системи належать проміжний стовп та бічна проміжна речовина, які розміщені

між передніми і задніми рогами сірої речовини спинного мозку.
У яких сегментах спинного мозку він розташований?

A – Th1-Th12

B – L1 - L5

C – C1 - C8

D – S1 - S5

E – C8 - L2

Правильна відповідь E.

Обґрунтування: Проміжний стовп відповідає бічному рогу спинного мозку. Даний стовп простягається з 8 шийного (cervicalis) до 2 поперекового (lumbalis) сегменту спинного мозку.

106. У пацієнта частота серцевих скорочень постійно утримується на рівні 40 разів за хвилину. Що являється водієм ритму в цьому випадку?

A – Волокна Пуркінє

B – Пучок Гіса

C – Пазухо-передсердний вузол

D – Ніжки пучка Гіса

E – Передсердно-шлуночковий вузол

Правильна відповідь: E.

Обґрунтування: Передсердно-шлуночковий вузол є частиною провідної системи серця. Структури провідної системи серця мають різний ступінь автоматизму. Саме для передсердно-шлуночкового вузла характерна генерація 40-60 скорочень на хвилину.

107. Овальний отвір - це фетальна комунікація, яка існує в нормі у внутрішньоутробному періоді розвитку і знаходиться:

A – У міжшлуночковій перегородці

B – Між лівим передсердям та лівим шлуночком

C – У міжпередсердній перегородці

D – Між правим передсердям та правим шлуночком

E – З'єднує дугу аорти з легеневим стовбуром

Правильна відповідь C.

Обґрунтування: овальний отвір знаходиться в міжпередсердній перегородці та забезпечує проходження частини об'єму крові у плода з правого передсердя в ліве, минаючи легені, оскільки вони у плода не функціонують, легеневе дихання відсутнє, мале коло кровообігу не функціонує.

108. У хворого кровотеча після видалення великого кутнього зуба. Яка артерія пошкоджена?

A – Лицева

B – Верхня щитоподібна

C – Верхньощелепна

D – Потилична

E – Під'язикова

Правильна відповідь C.

Обґрунтування: Верхньощелепна артерія є однією з гілок зовнішньої сонної артерії. Вона здійснює кровопостачання усіх зубів верхньої та нижньої щелеп.

109. Після травми у хворого кровотеча в ділянці задньої поверхні вушної раковини. Яка артерія пошкоджена?

A – Лицева

B – Задня вушна

C – Потилична

D – Поверхнева скронева

E – Верхньощелепна

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: Задня вушна артерія є однією з гілок зовнішньої сонної артерії. Вона здійснює кровопостачання шкіри однойменної ділянки, а саме – задньої поверхні вушної раковини та прилеглих м'яких тканин.

110. Які джерела утворюють артеріальне коло великого мозку?

A – Зовнішня та внутрішня сонні артерії

B – Зовнішня сонна та підключичні артерії

C – Внутрішня сонна та хребтова артерії

D – Хребтова артерія та реброво-шийний стовбур

E – Основна та хребтова артерії

Правильна відповідь С.

Обґрунтування: Артеріальне коло головного мозку, або коло Віллізія, утворилося внаслідок сполучення між собою внутрішніх сонних артерій та хребтових артерій (гілки підключичних артерій), які зливаються в короткий стовбур – основну артерію.

111. На якій артерії можна визначити пульс на передпліччі?

A – a. ulnaris

B – a. radialis

C – a. brachialis

D – a. interosea anterior

E – a. interosea posterior

Правильна відповідь B.

Обґрунтування: a. radialis (променева артерія) проходить вздовж передньобічної поверхні передпліччя. В нижній третині променевої кістки дана артерія лежить досить поверхнево та легко доступна для дослідження пульсу.

112. Після травматичного пошкодження м'яких тканин передпліччя виникла артеріальна кровотеча. Для її тимчасової зупинки фельдшер бригади швидкої допомоги застосував пальцеве притискання в ділянці присередньої двоголової борозни. Яка судина була пережата?

A – a. brachialis

B – a. profunda brachii

C – a. axillaris

D – a. collateralis ulnaris superior

E – a. radialis

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: a. brachialis (плечова артерія) проходить у присередній борозні двоголового м'яза плеча і є основним джерелом кровопостачання анатомічних утворень передпліччя. В цій борозні вона

може бути притиснута для тимчасової зупинки кровотечі.

113. Які міжреброві проміжки кровопостачаються задніми міжребровими артеріями?

A – I - II

B – II - IV

C – III - VII

D – III - IX

E – III – XI

Правильна відповідь E.

Обґрунтування: задні міжреброві артерії відходять від грудної частини аорти та здійснюють кровопостачання міжреброві проміжки – з III по XI, тоді як I та II міжреброві проміжки отримують кровопостачання від гілок підключичною артерією.

114. При виконанні оперативного втручання для видалення жовчного міхура, хірурги необхідно виділити артерію, яка його кровопостачає. Від якої артеріальної судини відходить а. cystica?

A – a. gastrica sinistra

B – a. hepatica propria (r. sinister)

C – a. lienalis

D – a. gastroduodenalis

E – a. hepatica propria (r. dexter)

Правильна відповідь E.

Обґрунтування: A. cystica (артерія жовчного міхура), зазвичай, у більшості випадків, відходить від a. hepatica propria (r. dexter) - правої гілки власної печінкової артерії.

115. При обстеженні у хворого виявлено запальний процес в ділянці сіднично-відхідникової ямки. Яка артерія може бути залучена у патологічний процес?

A – Піхвова артерія

B – Нижня міхурова артерія

C – Середня прямокишкова артерія

D – Затульна артерія

E – Внутрішня соромітна артерія

Правильна відповідь E.

Обґрунтування: сіднично-відхідна ямка є анатомічною ділянкою, яка розташована біля анального отвору. У цій ділянці проходить гілка внутрішньої соромітної артерії, яка здійснює кровопостачання перианальної ділянки промежини та прямої кишки.

116. Хворому виконують ультразвукове дослідження задньої великогомілкової артерії. Куди лікар повинен приставити датчик, щоб дослідити цю судину?

A – У підколінну ямку

B – Попереду присередньої кісточки

C – Позаду бічної кісточки

D – Попереду бічної кісточки

E – Позаду присередньої кісточки

Правильна відповідь E.

Обґрунтування: задня великогомілкова артерія виходить із гомілково-підколінного каналу, під присереднім краєм камбалоподібного м'яза, та йде вниз і присередньо, досягаючи заднього краю присередньої кісточки великогомілкової кістки.

117. При обстеженні у хворого виявлено запальний процес в ділянці кореня носу. Через який анастомоз інфекція може потрапити в печеристу пазуху?

A – Через анастомоз між кутовою веною та верхньою і нижньою очною венами

B – Через лицеву вену

C – Через потиличну вену

D – Через занижньощелепну вену

E – Через внутрішню яремну вену

Правильна відповідь A.

Обґрунтування: Печериста пазуха - це парна венозна пазуха (си-

нус) твердої мозкової оболонки головного мозку. Кутова вена анастомозує з очними венами, які впадають в печеристу пазуху.

118. Хворий страждає від болю в ногах і набряків. При обстеженні, на присередній поверхні стегна відмічено набряк, збільшення розмірів вен, утворення вузлів. З боку якої вени присутня патологія?

A – v. cephalica

B – v. saphena parva

C – v. jugularis interna

D – v. saphena magna

E – v. basilica

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: варикозні вузли спостерігаються на присередній поверхні стегна при ураженні v. saphena magna (великої підшкірної вени), яка проходить під шкірою даної ділянки нижньої кінцівки.

119. Під час операції виникла необхідність знайти місце формування ворітної вени. Де воно розташоване?

A – На задній стінці сальникової сумки

B – У печінково-дванадцятипалій зв'язці

C – За тілом підшлункової залози

D – За головкою підшлункової залози

E – За дванадцятипалою кишкою

Правильна відповідь D.

Обґрунтування: ворітна вена топографічно починається позаду голівки підшлункової залози, шляхом злиття верхньої брижової та селезінкової вен.

120. До первинних лімфатичних органів належать:

A – Червоний кістковий мозок та виличкова залоза

B – Селезінка

C – Лімфатичні фолікули кишківника

D – Лімфатичне кільце глотки

E – Жовтий кістковий мозок

Правильна відповідь А.

Обґрунтування: первинні лімфатичні органи відповідають за утворення і дозрівання імунокомпетентних клітин. Червоний кістковий мозок та виличкова (загруднинна) залоза еволюційно відносяться до первинних органів лімфатичної системи. Решта органів (окрім жовтого кісткового мозку) є вторинними лімфатичними органами.